

Evropska komisija će povećati ukupni budžet Fonda za pravednu tranziciju, koji je predstavljen u januaru, sa 7,5 na 40 milijardi evra. Ova mera je deo šireg paketa koji ima za cilj da ekonomski oporavak EU od efekata pandemije konornavirusa realizuje kroz primenu takozvanog Zelenog dogovora.

Nova preraspodela sredstava za Bugarsku znači da će dobiti pet puta više novca. Umesto prvobitno planiranih 458 miliona leva (234 miliona evra), subvencija će iznositi nešto više od 2,69 milijardi leva (1,38 milijardi evra).

Ovo je nesumnjivo ogromno povećanje, ali pitanje je za šta se tačno može iskoristiti taj novac i koji su uslovi za odobrenje isplate. Prema početnoj opciji, Bugarska je trebala da uloži u Fond za pravednu tranziciju još 1,25 milijardi evra iz već dodeljenih kohezionih fondova i iz državnog budžeta, a sada je moguće da će se i taj iznos povećati. To znači da će Sofija biti primorana da koristi veliki deo svojih evropskih sredstava za klimatsku politiku umesto, na primer, za puteve.

Da bi mogle koristiti sredstva Fonda, države članice moraju da izrade posebne planove za regione koji će biti najviše pogođeni energetsom tranzicijom. Oni moraju biti usaglašeni sa Evropskom komisijom, na isti način kao i operativni programi, putem kojih se dodjeljuju strukturni fondovi EU.

U početku se mislilo da će Bugarska predložiti samo regione Stara Zagora i Pernik, na koje će nesumnjivo najviše uticati zatvaranje termoelektrana na ugalj. Međutim, namera je da se prijavi više regiona (najmanje 11), kako bi se izbegle prekomerne investicije na jednom mestu. A mogućnosti korišćenja ovih subvencija su vrlo ograničene.

Planirano je da se sredstvima Fonda za pravednu tranziciju mogu finansirati tri podsektora: održavanje i otvaranje novih radnih mesta u pogođenim regionima (napr. pomoć kompanijama da smanje emisije), prekvalifikaciju radnika i adresiranje ekoloških i infrastrukturnih posledica energetske tranzicije (napr. rekultivacija rudnika). Ukratko, sredstva neće moći da se koriste direktno za ulaganja u nove energetske kapacitete, već za ublažavanje socijalnih posledica energetske tranzicije.

Velika razlika kod ovog fonda je što on omogućava da se donacije usmere na investicije u privatne kompanije - što trenutno nije dozvoljeno prema pravilima Kohezionog fonda. To će pomoći energetske intenzivnim industrijama, poput proizvodnje cementa u Bugarskoj, da modernizuju svoje poslovanje tako da na njih što manje utiče očekivano povećanje cene emisije gasova sa efektom staklene bašte. Jedno od rešenje je prelazak na prirodni gas. Pored fonda, paket EU Zeleni dogovor uključuje i šemu pravedne tranzicije u okviru InvestEU-a i Instrumenta za pozajmice za javni sektor. Iz ovih fonodva, države članice će takođe moći da dobiju sredstva, mada ne bespovratna, za druge svrhe. Trenutne kalkulacije

Bugarska dobija 1,38 milijardi evra iz EU Fonda za pravednu tranziciju

pokazuju da će Bugarskoj putem ovih linija biti dostupno do 4,5 milijardi evra.

Izvor: capital.bg